

Merenkulun ympäristö- kuormitus ja merenhoidon toimenpideohjelma

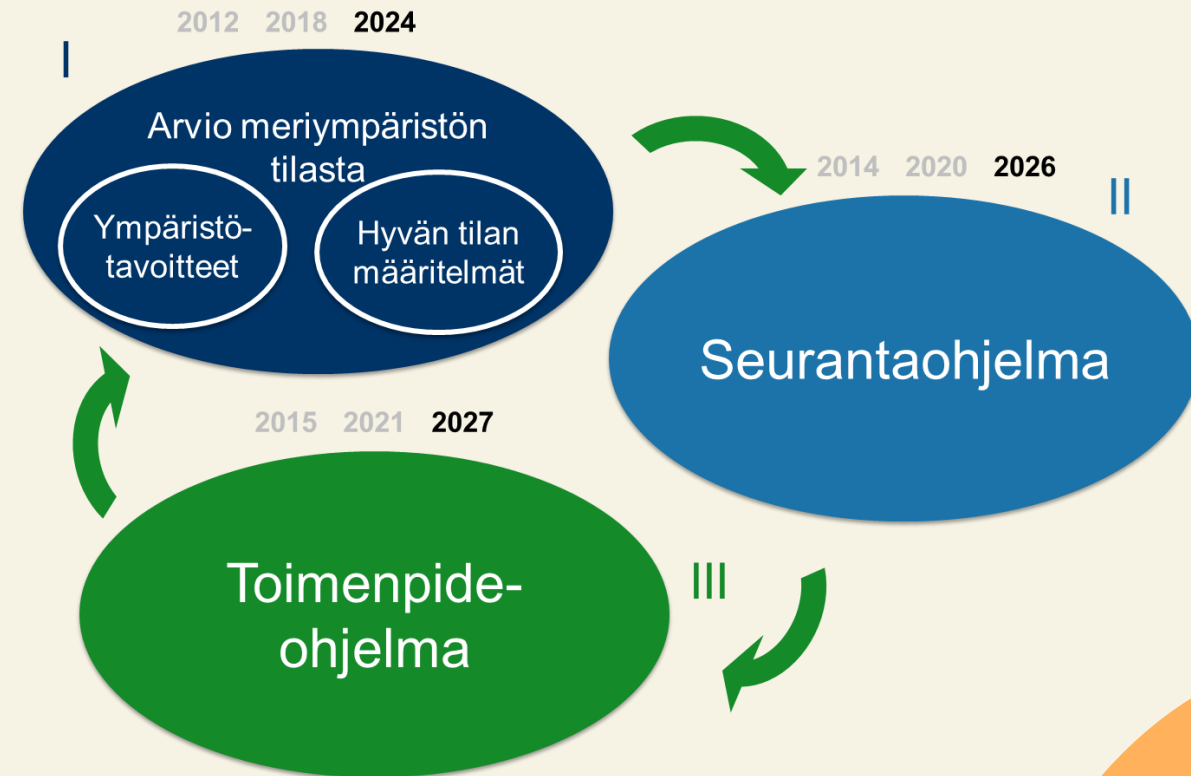
8.6.2026 Satamien ja satamaoperaattoreiden yhteistyöryhmän
webinaari

Milka Parviainen

Erityisasiantuntija, Ympäristöministeriö

Merenhoito

- Merenhoito on järjestelmällistä suunnittelua ja toimintaa, jonka tavoitteena on meriympäristön hyvä tila. Merenhoito pohjautuu määrävälein laadittavaan merenhoitosuunnitelmaan sekä siinä esitettyjen toimenpiteiden toteuttamiseen.
- Perustana meristrategiapuitedirektiivi (2008/56/EC) ja laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä (1299/2004) sekä VNA (980/2011) merenhoidon järjestämisestä
- Merenhoitosuunnitelma koostuu kolmesta osasta, jotka päivitetään 6 vuoden välein: arvio meriympäristön tilasta, seurantaohjelma ja toimenpideohjelma

Merenhoidon toimenpideohjelma

- Tavoitteena vähentää meriympäristöön kohdistuvia ihmisen aiheuttamia paineita ja saavuttaa ja ylläpitää **meriympäristön hyvää tilaa** (kaikki 11 kuvaajaa)
- Merenhoidon toimenpideohjelma koostuu nykytoimenpiteistä ja uusista toimenpiteistä HUOM! NYT PERUSTOIMENPITEET JA MERENHOIDON TOIMENPITEET (eli alueelliset ja ohjauskeinot)
- Jos nykytoimenpiteet eivät riitä hyvään tilaan, tarvitaan lisätoimenpiteitä (=uudet eli merenhoidon toimenpiteet)
- Toimenpideohjelma löytyy valtioneuvoston julkaisuarkistosta:
<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/163704>

Suomen merenhoitosuunnitelman toimenpideohjelma vuosille 2022–2027

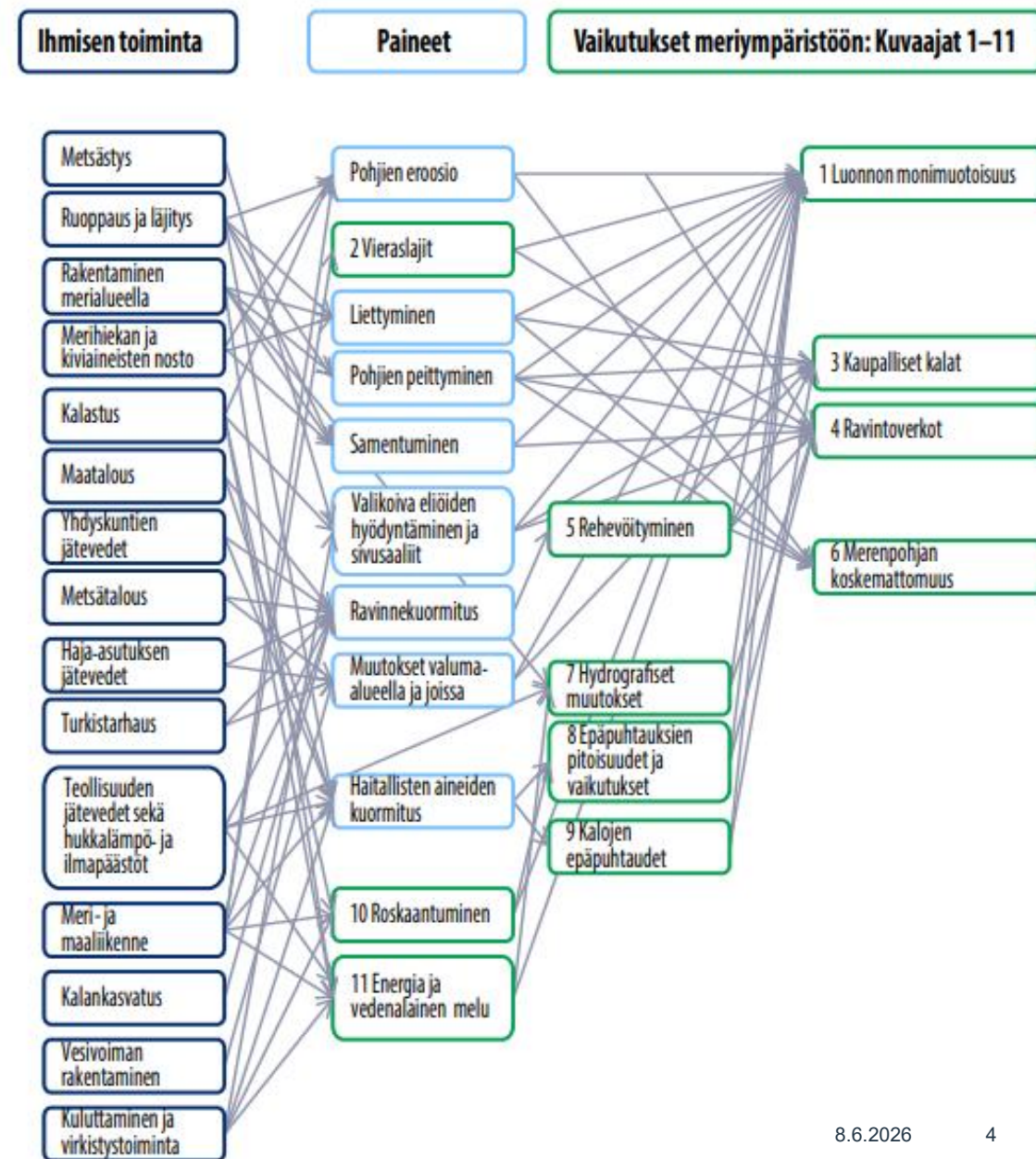

Hyvän tilan laadulliset kuvaajat

1. Biologinen monimuotoisuus
2. Vieraslajit
3. Kaupalliset kalakannat
4. Ravintoverkot
5. Rehevöityminen
6. Merenpohjan koskemattomuus
7. Hydrografiset muutokset
8. Epäpuhtauksien pitoisuudet ja vaikutukset
9. Kalojen epäpuhtaudet
10. Roskaantuminen
11. Energia ja vedenalainen melu

Kuva 3. Merkittävimmät paineita ja meriympäristövaikutuksia aiheuttavat ihmistoiminnot ja ihmisen toiminnan, paineiden ja vaikutusten väliset yhteydet.

Merenkulkuun liittyvät toimenpiteet

Rehevöityminen, haitalliset aineet, roskaantuminen

TPO2022-REHEV7 Selvitys rahtialuksilla muodostuvan käymäläjäteveden määrästä ja Itämereen aiheuttamasta ravinnekuormituksesta

TPO2022-REHEV8 Selvitys aluksilla muodostuvien harmaiden jätevesien määrästä ja Itämereen aiheuttamasta ravinnekuormituksesta

TPO2022-REHEV9 Selvitys aluksilla muodostuvan ruokajätteen määrästä ja Itämereen aiheuttamasta ravinnekuormituksesta

TPO2022-REHEV10 Lannoitekuljetusten ravinnepäästöjen vähentäminen satamissa

TPO2022-HAITALLISET1 Veneiden myrkkymaalien sääntely ja käsittely

TPO2022-HAITALLISET2 Rikkipesureiden pesuvesipäästöjen vaikutusten selvittäminen ja kansainvälisen sääntelyn kehittäminen pesuvesipäästöille

TPO2022-ROSKAT2 Hylättyjen lasikuituveneiden jätehuollon vauhdittaminen

TPO2022-ROSKAT4 Venesatamien ja veneilyn jäte- ja jätevesihuollon kehittäminen

TPO2022-ROSKAT8 Merenkulusta aiheutuvan roskaantumisen vähentäminen

Merenkulkuun liittyvät toimenpiteet

Melu ja merenpohja

TPO2022-MELU1 Vedenalaisen melun alueellinen ja/tai ajallinen rajoittaminen

TPO2022-MELU3 Kauppamerenkulun aiheuttaman vedenalaisen melun vähentäminen (kansainvälinen)

TPO2022-MELU4 Veneilyn aiheuttaman vedenalaisen melun vähentäminen (tiedotuskampanja)

TPO2022-POHJA3 Veneilyn aiheuttaman merenpohjan häiriön vähentäminen

TPO2022-POHJA7 Kauppamerenkulun aiheuttaman fyysisen häiriön vähentäminen

Merenkulkuun liittyvät toimenpiteet

Riskit

TPO2022-RISKI1 Öljy- ja kemikaalitorjuntavalmiuden vahvistaminen

TPO2022-RISKI2 Öljy- ja kemikaalivahinkojen ekologinen ohjeistus, ympäristötiedon käyttö sekä riskikohteiden huomioiminen torjuntatoimien ennakkoinnissa

TPO2022-RISKI3 Uusien öljytyyppien keruukyvyn varmistaminen ja tilannetietoisuus kuljetettavista kemikaaleista

TPO2022-RISKI4 Avomerellä, rannikolla ja rannoilla tehtävä öljy- ja kemikaalivahinkojen torjunnan tehostaminen

TPO2022-RISKI5 Jätelain päivitys öljy- ja kemikaalionnettomuuksien jätteiden käsittelyn osalta

TPO2022-RISKI6 Aluskemikaalivahinkojen torjunnan toimintamallin uudistaminen HELCOM yhteensopivaksi

TPO2022-RISKI7 Ongelmahylkyjen tilan arviointi ja saneeraus

TPO2022-RISKI8 Alusten päästöjen havaitsemiseen käytettävien valvontalentokoneiden uusiminen

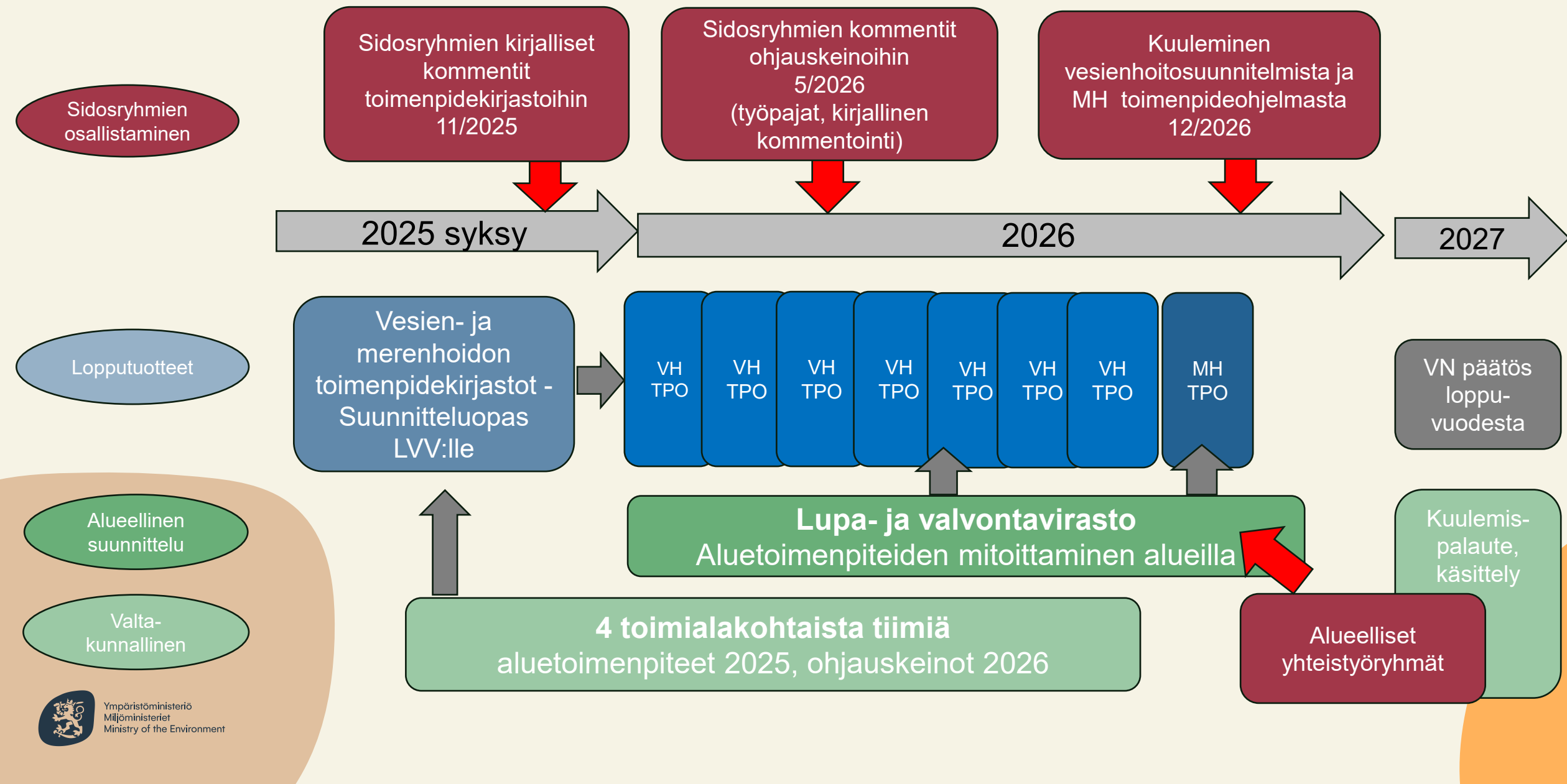

Toimenpideohjelman 2028-2033 valmistelu meneillään

- Aluetoimenpiteet valmisteltu suunnitteluoppaaseen (versio 5.5.2026)
<https://www.ymparisto.fi/sites/default/files/documents/Vesien-%20ja%20merenhoidon%20suunnitteluopas%202028-2033%20versio%205.5.2026.pdf>
 1. Vesiliikennelain mukaiset rajoitukset
 2. Huvi- ja pienvenesatamien jätehuollon vaatimustenmukaisuuden varmistaminen
 3. Hylättyjen pienveneiden keräys
 4. Ympäristöluvanvaraisten satamien jätehuollon vaatimustenmukaisuuden varmistaminen
 - 5. Irtolastisatamien lupa- ja tarkkailumääräysten tarkastaminen**
 6. Alueellisen ympäristövahingon riskikohteiden tunnistaminen ja torjuntaan varautuminen
 7. Öljy- ja kemikaalitorjunnan kaluston riittävyyden ja soveltuvuuden alueellinen arviointi

Toimenpideohjelmien 2028-2033 suunnitteluprosessin aikataulu

Valtakunnallisten ohjauskeinojen valmistelu käynnissä

- Sidosryhmätyöpaja pidetty 22.5.2026
- Työpajan anti käsitellään toimialatiimissä → toimenpiteiden jalostus
- Ohjauskeinojen viimeistely ja arviointi toimialatiimissä kesäkuun aikana
- Alueellisia toimia (mitoitus, kohdentaminen) käsitellään alueellisissa yhteistyöryhmissä (LVV) kesän ja alkusyksyn kokouksissa
- Varsinaisten toimenpideohjelmien (7 + 1) koostaminen Lupa- ja valvontavirastossa
- Vesienhoitosuunnitelmien ja merenhoidon toimenpideohjelman kuuleminen suunniteltu alkavaksi 1.12. 2026 (VHS 6 kk, MHS TPO 3 kk)

Kiitos!

Milka Parviainen
Erityisasiantuntija, Ympäristöministeriö
milka.parviainen@gov.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 4–10, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the
Environment